

LĒMUMI

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS LĒMUMS (ES) 2019/1287

(2019. gada 26. jūlijs)

par pastiprinātas uzraudzības pagarināšanu Grieķijai

(izziņots ar dokumenta numuru C(2019) 5900)

(Autentisks ir tikai teksts grieķu valodā)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 21. maija Regulu (ES) Nr. 472/2013 par to eurozonas dalībvalstu ekonomiskās un budžeta uzraudzības pastiprināšanu, kurās ir vai kurām draud nopietnas finanšu stabilitātes grūtības ⁽¹⁾, un jo īpaši tās 2. panta 1. punktu,

tā kā:

- (1) Pēc Eiropas Stabilizācijas mehānisma finansiālās palīdzības beigām 2018. gada 20. augustā ar Komisijas Īstenošanas lēmumu (ES) 2018/1192 ⁽²⁾ tika aktivizēts Grieķijas pastiprinātas uzraudzības sešu mēnešu laikposms, kas sākās 2018. gada 21. augustā. Ar Komisijas Īstenošanas lēmumu (ES) 2019/338 ⁽³⁾ tas tika pagarināts vēl par sešu mēnešu laikposmu, kas sākās 2019. gada 21. februārī.
- (2) Grieķija kopš 2010. gada ir saņēmusi ievērojamu finansiālās palīdzības apjomu, kā rezultātā Grieķijas atlikušās saistības pret eurozonas dalībvalstīm, Eiropas Finanšu stabilitātes instrumentu un Eiropas Stabilizācijas mehānismu kopumā ir 243 700 miljoni EUR. Grieķija saņēma Eiropas partneru finansiālo atbalstu uz atvieglotiem noteikumiem, un 2012. gadā un vēlreiz 2017. gadā Eiropas Stabilizācijas mehānisma ietvaros tika pieņemti īpaši pasākumi, lai uzlabotu parāda atmaksājamību. Eurogrupa 2018. gada 22. jūnijā panāca politisku vienošanos īstenot papildu pasākumus nolūkā nodrošināt parāda atmaksājamību. Šie pasākumi ietvēra vidējo svērto dzēšanas termiņu pagarināšanu vēl uz 10 gadiem, procentu atlikšanu un amortizāciju vēl uz 10 gadiem, kā arī citu parāda pasākumu īstenošanu. Par diviem papildu pasākumiem (no 2018. gada atcelt palielinātu procentu likmju starpību saistībā ar Eiropas Finanšu stabilitātes instrumenta programmas parāda atpiršanas daļu un atjaunot tādu summu pārvešanu, kas līdzvērtīgas ienākumiem, ko eurozonas valstu centrālās bankas nopelnījušas no Grieķijas valsts obligācijām, kuras tiek turētas saskaņā ar Nolīgumu par neto finanšu aktīviem un Vērtspapīru tirgu programmu) var Eurogrupā vienoties divreiz gadā, pamatojoties uz pozitīviem ziņojumiem par pastiprināto uzraudzību attiecībā uz to, kā Grieķija ievēro savas pēcprogrammas politikas saistības. Šajā sakarā, pamatojoties uz vienošanos, ko 2019. gada aprīlī panāca Eurogrupa, tika īstenots no politikas atkarīgo parāda pasākumu pirmās daļas izlietojums 970 miljonu EUR apmērā.
- (3) Grieķija ir apņēmusies Eurogrupā turpināt un pabeigt visas galvenās reformas, kas pieņemtas saskaņā ar Eiropas Stabilizācijas mehānisma stabilitātes atbalsta programmu ("programma"), un aizsargāt to svarīgo reformu mērķus, kas pieņemtas saskaņā ar minēto programmu un tās priekštečiem. Grieķija ir arī apņēmusies īstenot konkrētas darbības fiskālās un fiskāli strukturālās politikas, sociālās labklājības, finanšu stabilitātes, darba un produktu tirgu, privatizācijas un valsts pārvaldes jomās. Minētās īpašās darbības, kas izklāstītas Eurogrupas 2018. gada 22. jūnija paziņojuma pielikumā, palīdzēs novērst Grieķijas pārmērīgās makroekonomiskās nelīdzsvarotības un ekonomisko grūtību avotus vai potenciālos avotus.

⁽¹⁾ OV L 140, 27.5.2013., 1. lpp.

⁽²⁾ Komisijas 2018. gada 11. jūlija Īstenošanas lēmums (ES) 2018/1192 par pastiprinātas uzraudzības aktivizēšanu Grieķijā (izziņots ar dokumenta numuru (OV L 211, 22.8.2018., 1. lpp.).

⁽³⁾ Komisijas 2019. gada 20. februāra Īstenošanas lēmums (ES) 2019/338 par pastiprinātas uzraudzības pagarināšanu Grieķijā (OV L 60, 28.2.2019., 17. lpp.).

- (4) Komisija 2018. gada 21. novembrī uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1176/2011⁽⁴⁾ pamata pieņēma brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Grieķija bija minēta to dalībvalstu vidū, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats. Padziļināts pārskats tika iekļauts 2019. gada ziņojumā par Grieķiju⁽⁵⁾, kas publicēts 2019. gada 27. februārī. Komisija secināja, ka neraugoties uz to, ka Grieķija ir veiksmīgi atguvusi līdzsvarotu budžetu un būtiski samazinājusi tekošā konta deficītu, tā saskaras ar krīzes sekām –pārmērīgu makroekonomikas nelīdzsvarotību⁽⁶⁾. Tā ir saistīta ar lielo valsts parādu, negatīvo neto starptautisko ieguldījumu pozīciju, ienākumus nenesošu aizdevumu lielo apmēru banku bilancēs un joprojām augsto bezdarba līmeni. Proti, valsts parāds 2018. gada beigās bija 181,1 % no iekšzemes kopprodukta, kas ir augstākais līmenis Savienībā. Arī neto starptautisko ieguldījumu pozīcija, kas 2018. gadā bija 137,9 % no iekšzemes kopprodukta, joprojām ir ļoti augsta. Turklāt, neraugoties uz tekošā konta deficīta ievērojamo samazināšanos, samazinājums joprojām nav pietiekams, lai pietiekami strauji nodrošinātu ļoti lielās neto starptautisko ieguldījumu pozīcijas samazinājumu līdz piesardzīgam līmenim. Kaut arī bezdarba līmenis ir turpinājis samazināties no tā augstākā rādītāja 2013. gadā (27,8 %), tas 2019. gada martā joprojām saglabājās 18,1 % apmērā. Ilgtermiņa bezdarbs (11,9 % 2019. gada pirmajā ceturksnī) un jauniešu bezdarbs (2019. gada martā – 40,4 %) joprojām ir ļoti augsts.
- (5) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un pamatojoties uz Komisijas novērtējumu, Padome pārbaudīja 2019. gada valsts reformu programmu un 2019. gada stabilitātes programmu. Tā ieteica⁽⁷⁾ Grieķijai rīkoties 2019. un 2020. gadā, lai panāktu ilgtspējīgu ekonomikas atveseļošanu un novērstu pārmērīgu makroekonomikas nelīdzsvarotību, turpinot un pabeidzot reformas atbilstoši pēdējās programmas saistībām, kas noteiktas Eurogrupas 2018. gada 22. jūnija sanāksmē. Turklāt Padome ieteica Grieķijai koncentrēt ar ieguldījumiem saistītu ekonomikas politiku konkrētās prioritārās jomās, lai nodrošinātu stabilu pamatu izaugsmei, vienlaikus samazinot reģionālās atšķirības un nodrošinot sociālo iekļaušanu.
- (6) Komisija 2019. gada 5. jūnijā publicēja savu trešo novērtējumu par Grieķijas pastiprināto uzraudzību⁽⁸⁾. Novērtējumā ir aprakstīts progress attiecībā uz Grieķijas vispārējām un īpašajām reformu saistībām. Tajā secināts, ka Grieķija kopš 2018. gada augusta ir veikusi lietderīgus pasākumus atbilstoši pēdējās programmas saistībām. Saglabājas reālā izaugsme un darbvietu radīšana, un Grieķija 2018. gadā atkal pārsniedza savu primārā pārpalikuma mērķi. Kaut arī ar nelielu kavēšanos, to īpašo reformu saistību izpilde, kuras bija jāīsteno līdz 2018. gada beigām, ļāva 2019. gada aprīlī īstenot papildu parāda pasākumus. Grieķija ir arī sākusi atgūt piekļuvi tirgum, un kredītreitinga aģentūras ir paaugstinājušas tās reitingu. Tomēr pēdējo mēnešu laikā reformu īstenošanas temps ir palēninājies, un nav nodrošināta dažu pasākumu atbilstība Eurogrupā dotajām saistībām. Ziņojumā ir secināts arī tas, ka pastāv riski attiecībā uz primārā pārpalikuma mērķa, par kuru panākta vienošanās, sasniegšanu. Tādējādi Grieķija ir nonākusi svarīgā punktā attiecībā uz politikas izvēli, kas vajadzīga, lai nodrošinātu ilgtspējīgu un ilgstošu ekonomikas atveseļošanu.
- (7) Lai gan banku nozare joprojām ir pietiekami kapitalizēta, kapitāla stāvoklis 2018. gadā nedaudz pasliktinājās zemas rentabilitātes un sliktas aktīvu kvalitātes apstākļos, savukārt atliktie nodokļu kredīti joprojām veido ievērojamu 1. līmeņa pamata kapitāla daļu. Banku nozare joprojām saskaras ar problēmām, uzlabojumi prasa ilgu laiku, un joprojām pastāv būtiska neaizsargātība. Problēmas ir saistītas ar ienākumus nenesošu riska darījumu lielo apjomu un zemu rentabilitātes līmeni; vienlaikus saglabājas ciešas saiknes ar valsti. Lai gan ienākumus nenesošo riska darījumu apjoms kopš lielākā rādītāja 107,2 miljardu EUR apmērā 2016. gada martā pakāpeniski samazinājās, 2018. gada beigās krājumi joprojām bija ļoti lieli – 81,8 miljardi EUR jeb 45,4 % no kopējiem bilances riska darījumiem. Grieķija pēdējo gadu laikā ir pieņēmusi būtiskas reformas, un turpinās darbs pie vairākām iniciatīvām, lai stiprinātu neregulējuma sistēmu attiecībā uz ienākumus nenesošiem aizdevumiem. Tomēr būs vajadzīga papildu pūles, lai ātrāk panāktu ienākumus nenesošu riska darījumu apjoma samazinājumu, lai minēto riska darījumu attiecību samazinātu līdz ilgtspējīgam līmenim un lai finanšu iestādes vienmēr spētu izpildīt savas finanšu starpnieka un riska pārvaldības funkcijas.
- (8) Neraugoties uz pēdējos gados panākto progresu, Grieķija joprojām saskaras ar būtiskām problēmām attiecībā uz tās uzņēmējdarbības vidi un tiesu sistēmu. Grieķija joprojām būtiski atpaliek no labākā snieguma robežas vairākās galveno salīdzinošā ekonomikas snieguma rādītāju strukturālo komponentu jomās (piemēram, laiks, kāds pāiet līdz tiesas nolēmuma pieņemšanai, līgumu izpildes panākšana, īpašuma reģistrēšana, maksātnespējas lietu risināšana u. tml.).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. novembra Regula (ES) Nr. 1176/2011 par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību (OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.).

⁽⁵⁾ SWD (2019) 1007 final.

⁽⁶⁾ COM(2019) 150 final.

⁽⁷⁾ Padomes 2019. gada 9. jūlija Ieteikums par Grieķijas 2019. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Grieķijas 2019. gada stabilitātes programmu

⁽⁸⁾ Eiropas Komisija: Pastiprinātas uzraudzības ziņojums – Grieķija, 2019. gada jūnijs, iestāžu dokuments Nr. 103, 2019. gada jūnijs.

- (9) Pēc tam, kad Grieķijai 2010. gadā tika liegta iespēja aizņemties finanšu tirgū, tā sāka no 2017. gada jūlija atgūt piekļuvi tirgiem, emitējot valsts obligācijas. Pēc veiksmīgas obligāciju emisijas 2019. gada janvārī Grieķija no jauna izmantoja kapitāla tirgus 2019. gada martā, pirmo reizi kopš 2010. gada izdodot valsts desmit gadu obligāciju. Grieķija 2019. gada jūlijā izdeva septiņu gadu obligāciju, kas palīdzēs atjaunot Grieķijas ienesīguma līkni un palielināt likviditāti tās obligāciju tirgū. Tomēr Grieķijas aizņēmumu nosacījumi joprojām ir nestabili, ņemot vērā ārējos ekonomiskos riskus un iekšzemes neaizsargātību.
- (10) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija secina, ka nosacījumi, kas pamatoja pastiprinātas uzraudzības noteikšanu saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 472/2013 2. pantu, joprojām pastāv. Konkrētāk, Grieķija vēl arvien saskaras ar riskiem, kuri saistīti ar tās finanšu stabilitāti, un gadījumā, ja tie īstenotos, tie varētu radīt plašāku negatīvu ietekmi citās eurozonas dalībvalstīs. Ja šāda negatīva ietekme īstenotos, tā varētu rasties netieši, ietekmējot ieguldītāju uzticēšanos un tādējādi palielinot refinansēšanas izmaksas bankām un citām eurozonas dalībvalstīm.
- (11) Tāpēc vidējā termiņā Grieķijai arī turpmāk ir jāpieņem pasākumi, lai risinātu grūtību cēloņus vai varbūtējos cēloņus, un jāievieš strukturālas reformas, lai atbalstītu noturīgu un ilgtspējīgu ekonomikas atveseļošanas nolūkā mazināt vairāku faktoru izraisītās sekas. Minētie faktori ietver smagu un ieilgušu lejupslīdi krīzes laikā; Grieķijas parāda sloga apmēru; tās finanšu sektora neaizsargātību; joprojām salīdzinoši spēcīgo saikni starp finanšu sektoru un Grieķijas publiskajām finansēm, tostarp valsts īpašuma veidā; risku, ka smagā spriedze kādā no minētajiem sektoriem izplatīsies uz citām dalībvalstīm, kā arī risku, ka Grieķijas valsts parāds ietekmē eurozonas dalībvalstis.
- (12) Lai novērstu atlikušos riskus un uzraudzītu ar tiem saistīto apņemšanos izpildi, šķiet nepieciešami un pamatoti pagarināt Grieķijas pastiprinātu uzraudzību saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 472/2013 2. panta 1. punktu.
- (13) Grieķijai tika dota iespēja paust savu viedokli par Komisijas novērtējumu ar 2019. gada 16. jūlijā nosūtītas vēstules starpniecību. Savā 2019. gada 19. jūlija atbildē Grieķija kopumā piekrita Komisijas novērtējumam, ko tā sniedza attiecībā uz ekonomiskajām problēmām, ar ko valsts saskaras, un tas ir pamats pastiprinātas uzraudzības pagarināšanai.
- (14) Grieķija arī turpmāk saņems tehnisko atbalstu saskaņā ar Strukturālo reformu atbalsta programmu (kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2017/825⁽⁹⁾) reformu izstrādei un īstenošanai, tostarp galveno reformu turpināšanai un pabeigšanai, atbilstīgi politikas saistībām, ko uzrauga saskaņā ar pastiprinātu uzraudzību.
- (15) Komisija agrīnās brīdināšanas sistēmas satvarā plāno cieši sadarboties ar Eiropas Stabilizācijas mehānismu pastiprinātas uzraudzības īstenošanā,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Grieķijai saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 472/2013 2. panta 1. punktu piemērotais pastiprinātas uzraudzības laikposms, ko aktivizēja ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2018/1192, tiek pagarināts par papildu sešu mēnešu laikposmu, kas sākas 2019. gada 21. augustā.

⁽⁹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 17. maija Regula (ES) 2017/825, ar ko laikposmam no 2017. gada līdz 2020. gadam izveido Strukturālo reformu atbalsta programmu un groza Regulas (ES) Nr. 1303/2013 un (ES) Nr. 1305/2013 (OV L 129, 19.5.2017., 1. lpp.).

---

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Grieķijas Republikai.

Briselē, 2019. gada 26. jūlijā

Komisijas vārdā –
Komisijas loceklis
Pierre MOSCOVICI
